

ABSTRACT

Krystyna Rezvorovych, Polina Smal. Actuality of improvement of normative professional regulation of lawyers. Ensuring human rights and freedoms, decent living conditions, strengthening civil harmony, observance of the rule of law determines the development of advocacy, increasing the authority of the bar as an independent professional human rights institution, whose main function is to provide professional legal assistance. Current processes taking place within the country and global trends towards globalization and European integration lead to rapid reform of legislation, adoption of new acts or amendments to existing ones, including the bar. This situation leads to discussions among scholars and lawyers, because the implementation of the legal profession of its main purpose is possible only if the state creates appropriate conditions and guarantees aimed at establishing this institution as self-governing and independent. It is established in the work that the specific method used by advocacy standardization is comparative law, which allows to compare common and different in the standards of organization and professional activity of advocacy of different countries, to unify the best world experience of the organization.

Institute of Advocacy in order to model its ideal state. Comparative legal method of advocacy standardization accumulates a variety of techniques and methods, such as quantitative and qualitative analysis, synthesis, generalization, comparison, distinction, interpretation, classification, systematization and design.

Taken together, these techniques have made it possible to conduct a comprehensive and comprehensive study of the standards of organization and professional activity of the bar in the Anglo-American and Romano-Germanic legal systems. As a result, found common to the Anglo-American and Romano-Germanic systems of law standards of organization and professional activity of a lawyer.

Keywords: *criminal proceedings, professional legal assistance of lawyers, lawyer status, civil proceedings, professional representation, civil procedural representation, lawyer's activity, civil justice, lawyer in civil proceedings, civil procedure.*

УДК 347.2

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-1-77-82

**Лілія
ТИМЧЕНКО[©]**
кандидат
юридичних наук

Ігор МАКУХА[©]
студент

*(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ СЕРВІТУТІВ

Розглянуто питання особливості сервітутів, а саме: їх поняття, зміст основних ознак, сервітут як спосіб здійснення речових прав. Детально розглянуто дослідження та публікації вчених з питань встановлення земельних сервітутів. В юридичній науковій літературі земельний сервітут розглядається в кількох аспектах: 1) як право на чужу земельну ділянку; 2) як правовідносини; 3) як обтяження однієї земельної ділянки на користь іншої. Відповідно до ч. 1 ст. 98 ЗК України право земельного сервітуту – це право власника або землекористувача земельної ділянки на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками). Відповідно до ст. 99 ЗК України власники або землекористувачі земельних ділянок можуть вимагати встановлення таких земельних сервітутів: а) право проходу та проїзду на велосипеді; б) право проїзду на транспортному засобі по наявному шляху; в) право на розміщення тимчасових споруд (малих архітектурних форм); г) право прокладати на свою земельну ділянку водопровід із чужої природної водойми або через чужу земельну ділянку; г) право відводу води зі своєї земельної ділянки на сусідню або через сусідню земельну ділянку; д) право забору води з природної водойми, розташованої на сусідній земельній ділянці, та право проходу до природної

© Л. Тимченко, 2022

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2696-0272>

k_cpd@dduvs.in.ua

© І. Макуха, 2022

jurf@dduvs.in.ua

водойми; е) право поїти свою худобу із природної водойми, розташованої на сусідній земельній ділянці, та право прогону худоби до природної водойми; є) право прогону худоби по наявному шляху; ж) право встановлення будівельних риштувань та складування будівельних матеріалів з метою ремонту будівель та споруд; з) інші земельні сервітути. В статті на основі проведеного дослідження надано пропозиції щодо вдосконалення законодавчого, а саме цивільно-правового регулювання сервітуту.

Ключові слова: *сервітут, речові права, право власності, охоронюваний законом інтерес, користування чужим майном.*

Постановка проблеми. Римське право розробило не тільки поняття, основні ознаки сервітутів, але і їх види, а саме: предіальні (реальні, речові чи поземельні), що, зі свого боку, підрозділялися на сільські й міські. В основу поділу предіальних сервітутів покладені характер і мета використання панівної ділянки. При цьому в дореволюційній доктрині зазначена підстава не вважалася достатньою, що викликало формування різних позицій у дослідників про необхідність і підстави виділення сільських і міських сервітутів. Це питання більш детально розглянуто в праці І. Гороновича [1, с. 38–40; 3, с. 95]; особисті. Особисті та речові сервітути мають певні відмінності. По-перше, особисті сервітути завжди були пов'язані з фізичною або юридичною особою, а речові належали власнику певної земельної ділянки. По-друге, речові сервітути передбачали коротке користування чужою річчю, а особисті – на більш широке. По-третє, особисті сервітути мали тимчасове призначення на відміну від речових, які могли бути на постійній основі. Водночас об'єктом особистих речей були різні речі. [2, с. 138; 3, с. 95].

Речові права встановлюються у порядку, визначеному в законі.

Речові права, як і будь-яке інше суб'єктивне цивільне право, виникає за наявності визначених у законі юридичних фактів. Основне речове право, право власності відповідно до ч. 1 ст. 328 ЦК України набувається на підставах, що не заборонені законом, зокрема, з правочинів. Тобто в цій нормі міститься загальне правило набуття абсолютного права – будь-які підстави, не заборонені законом. І це не випадково, оскільки законодавець не може заздалегідь передбачити і вичерпним чином визначити всі юридичні факти, через які може набутись право власності (первинні і похідні) [4, с. 45].

Первинні і похідні способи набуття такого речового права, як право власності, виокремлювали ще в дореволюційній цивілістиці. Тож спосіб вважався первинним, якщо право власності для суб'єкта встановлювалося самостійно, незалежно від волі іншої особи, проте підкоряється пануванню нового набувача незалежно від прав попереднього власника. Відповідно, у разі похідного способу набуття – в особи право власності встановлюється на підставі прав попереднього власника [4, с. 45].

В юридичній науковій літературі земельний сервітут розглядається в кількох аспектах: 1) як право на чужу земельну ділянку; 2) як правовідносини; 3) як обтяження однієї земельної ділянки на користь іншої.

Відповідно до ч. 1 ст. 98 ЗК України право земельного сервітуту – це право власника або землекористувача земельної ділянки на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками).

Відповідно до ст. 99 ЗК України власники або землекористувачі земельних ділянок можуть вимагати встановлення таких земельних сервітутів: а) право проходу та проїзду на велосипеді; б) право проїзду на транспортному засобі по наявному шляху; в) право на розміщення тимчасових споруд (малих архітектурних форм); г) право прокладати на свою земельну ділянку водопровід із чужої природної водойми або через чужу земельну ділянку; ґ) право відводу води зі своєї земельної ділянки на сусідню або через сусідню земельну ділянку; д) право забору води з природної водойми, розташованої на сусідній земельній ділянці, та право проходу до природної водойми; е) право поїти свою худобу із природної водойми, розташованої на сусідній земельній ділянці, та право прогону худоби до природної водойми; є) право прогону худоби по наявному шляху; ж) право встановлення будівельних риштувань та складування будівельних матеріалів з метою ремонту будівель та споруд; з) інші земельні сервітути.

Будь-які цивільні правовідносини виникають на підставі юридичних фактів. Законодавством підстави виникнення сервітутних правовідносин визначено ч. 1 ст. 402, ст. 1246 ЦК України, ст. 100 ЗК України. Відповідно до ч. 1 ст. 402 ЦК України та ч. 1 ст. 100 ЗК України сервітут може бути встановлений договором, законом, заповітом або рішенням суду.

Загальною підставою встановлення сервітуту є договір, який укладається між

особою, що вимагає його встановлення, та власником (володільцем) річі. Оскільки відповідно до чинного законодавства (ч. 2 ст. 402 ЦК України та ч. 2 ст. 100 ЗК України) земельний сервітут підлягає державній реєстрації в порядку, встановленому для державної реєстрації прав на нерухоме майно, договір про встановлення сервітуту повинен бути укладений у письмовій формі [5, с. 125].

Сервітут може бути встановлений законом. Згідно з ч. 1 ст. 405 ЦК України, члени сім'ї власника житла, які проживають разом з ним, мають право на користування цим житлом відповідно до закону. Це право є особистим сервітутом. Для встановлення цього сервітуту не потрібно укладення договору, рішення суду чи заповіт. Ст. 1246 ЦК України передбачає право спадкодавця встановити у заповіті сервітут щодо земельної ділянки, інших природних ресурсів або іншого нерухомого майна для задоволення потреб інших осіб.

На підставі рішення суду сервітут встановлюється у тому випадку, якщо власник земельної ділянки не надає згоду на встановлення сервітуту, а іншим способом забезпечити права особи, яка зверталась за встановленням сервітуту, неможливо. При цьому особа, яка звертається до суду з позовом про встановлення сервітуту, повинна довести своє порушене, заперечене чи невизнане право, підтвердити позовні вимоги належними доказами [5, с. 125].

Отже, ЦК України передбачає, що право власності на будинок, зведений на садибній земельній ділянці її користувачем, виникає на підставі договору. А згідно із Законом України «Про оренду землі» орендар має право зводити будівлі на орендованій земельній ділянці за згодою орендодавця.

Суб'єктами сервітутних правовідносин є власник або законний володільць річі та суб'єкт сервітутного права на неї – сервітуарій. У сучасному українському законодавстві право сервітуту регулюється в основному Цивільним та Земельним кодексами України. ЦК України визначає сервітут одним з речових прав на чуже майно. Сервітут встановлюється згідно зі ст. 401 ЦК України щодо земельної ділянки, інших природних ресурсів (земельний сервітут) або іншого нерухомого майна для задоволення потреб інших осіб, які не можуть бути задоволені іншим способом. Сервітут може належати власникові (володільцеві) сусідньої земельної ділянки, а також іншій, конкретно визначеній особі (особистий сервітут) [7].

Тож зауважимо, що в системі речових прав на чуже майно сервітут посідає особливе місце. Практика застосування сервітутів виробила певні характерні його ознаки: сервітут – це право однієї особи користуватися майном іншої особи в обмеженому обсязі (право проїжджати, брати воду, прокладати трубопровід тощо); сервітути можуть встановлюватися на будь-яке майно – рухоме і нерухоме, але завжди на індивідуально визначене. Родові речі не можуть бути об'єктом сервітуту; сервітут може бути встановлено на конкретно визначений строк або без такого чіткого визначення; право обмеженого користування чужим майном може бути встановлено за певну винагороду або без такої; сервітут – це право, яке встановлюється в інтересах однієї особи за рахунок власника майна або іншої особи, яка володіє ним на законній підставі; сервітут встановлюється в тих випадках, коли особа, яка заінтересована в установах сервітуту (суб'єкт сервітутного права), не може задовольнити свої потреби за рахунок власного майна; сервітути встановлюються на сусідню земельну ділянку, на інше майно сусіда, але об'єктом сервітутів може бути й інше майно; сервітут, хоча і може бути встановлений договором, за своєю юридичною природою не є договором і породжує недоговірні відносини, які можуть бути припинені в будь-який час [8; 6, с. 31].

Отже, треба окреслити види сервітутів за критеріями класифікації, які так чи інакше закріплені у національному законодавстві. По-перше, за способом встановлення – сервітут за законом, за договором, за заповітом, за рішенням суду; по-друге, за необхідністю задоволення потреб інших осіб, які не можуть бути задоволені іншим способом – земельні, природоресурсні, особисті; по-третє, за особливостями правової природи природних об'єктів – лісові, фауністичні, флористичні, водні, надрові; по-четверте, за терміном дії можна виділяти строкові, безстрокові та разові сервітути; по-п'яте, за можливістю стягнення плати – оплатні та безоплатні сервітути; по-шосте, за стандартами бухгалтерського обліку – матеріальні і нематеріальні сервітути; по-сьоме, за властивістю річі – сервітут на нерухому та рухому річ [6, с. 80].

Стосовно умов виникнення і здійснення прав на чужі земельні ділянки, то до них належать конкретні вимоги щодо правового становища суб'єктів, приписи, в яких

вміщені дозволи, заборони, правила, норми, стандарти, що забезпечують виникнення зазначених прав. Отож, умови виникнення і здійснення прав на чужі земельні ділянки можна визначити як закріплені у законі обставини, правила, норми, дозволи або заборони, що встановлюють певні вимоги до суб'єктів, об'єктів і порядку виникнення і здійснення прав на чужі земельні ділянки, які тягнуть правові наслідки і разом з юридичними фактами входять до юридичного складу, на підставі якого виникають і здійснюються зазначені права [9, с. 92].

У разі встановлення та здійснення прав на чужі земельні ділянки (земельних сервітутів, емфітевзису, суперфіцію) необхідно дотримуватись таких положень. По-перше, мета встановлення прав на чужу земельну ділянку і передбачувані таким користуванням дії мають бути узгодженими з призначенням земельної ділянки і дозволеними видами діяльності на певній категорії земель, а також цільовим призначенням та наявними обмеженнями щодо конкретної земельної ділянки. По-друге, треба враховувати потенційну небезпеку для земельних ресурсів. Така небезпека може слідувати з іманентних особливостей певних видів прав на чужі земельні ділянки. Можливою також є небезпека аварій устаткування, що використовується (водопровідних споруд, трубопроводів) під час реалізації сервітутних прав. Наявність вимог врахування зазначених небезпек зумовлена ризиком деградації чи забруднення землі, важкістю відновлення землі до попереднього стану, можливістю завдання у зв'язку з цим шкоди власникам чи користувачам земельних ділянок тощо. По-третє, треба враховувати, що встановлення деяких видів сервітутів може суттєво ускладнити або взагалі унеможливити використання земельної ділянки за цільовим призначенням. У деяких випадках режим здійснення певних видів сервітутного користування має бути підпорядкований нормам законодавства, які є імперативними і не можуть бути скоригованими у договірному порядку. Здебільшого це стосується сервітутів, які дозволяють проведення лінійних комунікацій. Треба зазначити, що саме цього виду земельного сервітуту торкнулися останні зміни законодавства у 2015 році. Як вже зазначалося вище, Законом України від 12 лютого 2015 року № 191-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)» було внесено зміни до ст. 99 ЗК України «Види права земельного сервітуту», при цьому право прокладання та експлуатації ліній електропередачі, зв'язку, трубопроводів, інших лінійних комунікацій було замінено правом на розміщення тимчасових споруд (малих архітектурних форм). Такі зміни мали б бути узгоджені з іншими законодавчими актами (яких, навіть з огляду на перелік об'єктів, є чимало), тому є необхідність аналізу останніх для з'ясування узгодженості внесених у законодавство змін. Зокрема, звернення до ЦК України (частина 1 ст. 404) дає змогу зробити висновок, що право користування чужою земельною ділянкою або іншим нерухомим майном полягає у можливості проходу, проїзду через чужу земельну ділянку, прокладання та експлуатації ліній електропередачі, зв'язку і трубопроводів, забезпечення водопостачання, меліорації тощо [9, с. 95–96; 10].

Окремі речові права можуть виникати за умови поєднання декількох юридичних фактів. У разі спадкування речових прав, окрім відкриття спадщини, набуття права на спадщину, потрібна і державна реєстрація речових прав. Незалежно від способів встановлення сервітуту право земельного сервітуту виникає тільки після його державної реєстрації [4, с. 47].

У Законі України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяження» від 1 липня 2004 р. (в ред. Закону України від 26 листопада 2015 р.) в ст. 4 наведені речові права та їх обтяження, що підлягають державній реєстрації, а саме: 1) право власності; 2) речові права, похідні від права власності: право користування (сервітут); – право користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис); право забудови земельної ділянки (суперфіцій); право господарського відання; право оперативного управління; право постійного користування та право оренди (суборенди) земельної ділянки; право користування (найму, оренди) будівлею або іншою капітальною спорудою (їх окремою частиною), що виникає на підставі договору найму (оренди) будівлі або іншої капітальної споруди (їх окремої частини), укладеного на строк не менш як три роки; іпотека; право довірчої власності; інші речові права відповідно до закону; 3) право власності на об'єкт незавершеного будівництва; 4) заборона відчуження та арешт нерухомого майна, податкова застава, предметом якої є нерухоме майно, та інші обтяження [11].

Отже, речове право, яке виражається у сервітуті, допомагає власнику речі використовувати річ без перешкод та на власний розсуд, не виходячи за межі норм земельного законодавства України. Порядок та межі здійснення земельних речових прав визначені законодавчо відповідно до принципів законності, справедливості та добросовісності. Підстави припинення сервітуту визначені у ст. 406 ЦК України та ст. 102 ЗК України. Дослідження різновидів сервітуту, підстав його виникнення та припинення є зараз актуальним для багатьох вчених та таким, що потребує детального вивчення та аналізу досвіду зарубіжних країн.

Право користування чужим майном – це правовідношення, в якому наявні дві сторони (сервітутодавець та сервітуарій). У системі сервітутного правовідношення можна виділити такі складові: 1) суб'єкти (сервітутодавець та сервітуарій); 2) об'єкт (земельна ділянка, природні ресурси або інше нерухоме майно); 3) зміст (істотні умови договору та права і обов'язки сервітутодавця та сервітуарія).

Список використаних джерел

1. Горонович И. Исследование о сервитутах. 2-е изд. Александрия : Типогр. Ф. Х. Райхельсона, 1904. 119 с.
2. Поліщук М. Г. Правовий аналіз системи сервітутів Стародавнього Риму та сучасної України. *Міжнародний науковий журнал «Верховенство права»*. 2020 № 1–2. С. 137–140.
3. Сосніна Г. В. Особисті і земельні сервітути за законодавством України. *Часопис цивілістики*. 2016. Вип. 20. С. 95–99.
4. Скрипник В. Сервітут як спосіб здійснення речових прав. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 1. С. 44–49.
5. Слома В. Сервітут як вид речових прав на чуже майно. *Актуальні проблеми правознавства*. 2016. Вип. 2. С. 123–126.
6. Предчук Т. В. Договір про встановлення сервітуту за цивільним законодавством України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2019. 227 с.
7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
8. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар / за ред. розробників проекту Цивільного кодексу України. Київ : Істина, 2004. 928 с.
9. Мелех Л. В. До питання про умови здійснення суб'єктивних прав на чужі земельні ділянки в Україні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 4. С. 90–100.
10. Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів : Закон України від 09.07.2010. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 1. Ст. 1..
11. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяження : Закон України від 01.07.2004. URL: [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1952-15/ page](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1952-15/page).

Надійшла до редакції 09.02.2022

References

1. Goronovich, I. (1904) Issledovanie o servitutih [Research on easements]. 2-e izd. Aleksandriya : Tipogr. F. H. Raykhelsona, 119 p. [in Russ.].
2. Polishchuk, M. H. (2020) Pravovyi analiz systemy servitutiv Starodavnoho Rymu ta suchasnoi Ukrainy [Legal analysis of the system of easements of Ancient Rome and modern Ukraine]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Verkhovenstvo prava»*. № 1–2, pp. 137–140. [in Ukr.].
3. Sosnina, H. V. (2016) Osobysti i zemelni servituty za zakonodavstvom Ukrainy [Personal and land easements under the laws of Ukraine]. *Chasopys tsyvilistyky*. Vyp. 20, . 95–99. [in Ukr.].
4. Skrypnyk, V. (2017) Servitut yak sposib zdiisnennia rechovykh prav [Easement as a way of exercising property rights]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. № 1, pp. 44–49 [in Ukr.].
5. Sloma, V. (2016) Servitut yak vyd rechovykh prav na chuzhe maino [Easement as a type of property rights to another's property]. *Aktualni problemy pravoznavstva*. Issue 2, pp. 123–126 [in Ukr.].
6. Predchuk, T. V. (2019) Dohovir pro vstanovlennia servitutu za tsyvilnym zakonodavstvom Ukrainy [Agreement on the establishment of an easement under the civil legislation of Ukraine] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.03 / Nats. akad. vnutr. sprav. Kyiv, 227 p. [in Ukr.].
7. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy [The Civil Code of Ukraine] vid 16.01.2003. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua>. [in Ukr.].
8. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy : naukovy-praktychny komentary [Civil Code of Ukraine: scientific and practical commentary] / za red. rozrobnykiv proektu Tsyvilnoho kodeksu Ukrainy. Kyiv : Istyna, 2004. 928 p. [in Ukr.].
9. Melekh, L. V. (2018) Do pytannia pro umovy zdiisnennia subiektyvnykh prav na chuzhi zemelni dilianky v Ukraini [On the question of the conditions for the exercise of subjective rights to foreign land in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav*. № 4. pp. 90–100. [in Ukr.].
10. Pro zemli enerhetyky ta pravovyi rezhym spetsialnykh zon enerhetychnykh obyektiv [On

energy lands and the legal regime of special zones of energy facilities] : Zakon Ukrainy vid 09.07.2010. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2011. № 1, art. 1. [in Ukr.].

11. Pro derzhavnu reiestratsiyu rechovykh prav ne nerukhome mayno ta yikh obtyazhennya [On the state registration of real rights not real estate and their encumbrances] : Zakon Ukrainy vid 01.07.2004. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1952-15/page>. [in Ukr.].

ABSTRACT

Liliia Tymchenko, Ihor Makukha. Problematic issues of establishment of land easements. The article considers the peculiarities of easements, namely: their concept, the content of the main features, easement as a way of exercising property rights. Research and publications of scientists on the establishment of land easements are considered in detail. In the legal scientific literature, land easement is considered in several aspects: 1) as a right to another's land; 2) as a legal relationship; 3) as an encumbrance of one land plot in favor of another. In accordance with Part 1 of Art. 98 of the Land Code of Ukraine, the right of land easement is the right of the owner or land user of a land plot to limited paid or gratuitous use of another's land plot (plots). According to Art. 99 of the Land Code of Ukraine, owners or land users of land plots may require the establishment of the following land easements: a) the right to pass and ride a bicycle; b) the right to travel in a vehicle on the existing road; c) the right to place temporary structures (small architectural forms); d) the right to lay a water supply system on one's land plot from another's natural reservoir or through another's land plot; e) the right to drain water from its land plot to a neighboring or through a neighboring land plot; e) the right to take water from a natural reservoir located on a neighboring land plot, and the right of access to a natural reservoir; f) the right to water their cattle from a natural reservoir located on a neighboring land plot, and the right to drive cattle to a natural reservoir; g) the right to drive cattle along the existing path; g) the right to install construction scaffolding and storage of construction materials for the purpose of repairing buildings and structures; h) other land easements. The article, based on the study, offers proposals for improving the legislative, namely civil law regulation of the easement.

Keywords: *easement, property rights, real rights, legally protected interest, use of another's property.*

УДК 347.9

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-1-82-86

Ксенія КОСЯЧЕНКО[©]
кандидат юридичних наук

Катерина АРТЕМ'ЄВА[©]
студентка

Ірина КУЦ[©]
студентка

*(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)*

СТОРОНИ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ: ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ БОРЖНИКА

Проаналізовано комплекс прав та обов'язків, що належать боржнику у виконавчому провадженні, а також окреслено проблемні аспекти їх реалізації в Україні. Висвітлено фактичну недосконалість нормативного юридичного забезпечення гарантій захисту прав боржника у процесі виконавчого провадження. Звернено увагу на дотримання принципів верховенства права,

© К. Косяченко, 2022
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-1380-218X>
kosiachenko5@ukr.net

© К. Артем'єва, 2022
k_cpd@dduvs.in.ua

© І. Куц, 2022
jurf@dduvs.in.ua